

Dosarul nr.1a-24/2024
Nr. comp. 1-20090625-06-1a-07022024

I instanță
Judecător Cherdivara Dumitru
Judecătoria Cimișlia
sediul central

DECIZIE
În numele Legii

19 noiembrie 2024

mun. Comrat

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecători
grefier

Mironov Andrei
Starciuc Ștefan și Fujenco Dmitrii
Jeleva Elena

cu participarea:

procurorului
apărătorului inculpatului
inculpatului

Sîrbu Lilia
avocatul Berezovschi Vladislav
Ciuprian Lilian

judecând în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprian Lilian, împotriva sentinței judecătoreiei Cimișlia sediul central din 18 ianuarie 2024 pe cauza penală în privința lui:

Ciuprina Lilian Alexei, născut la **,
IDNP *****,*** originar din r. Șoldănești, s. Olișcani, domiciliat în r. Cimișlia, s. Topala, căsătorit, la întreținere doi copii minori, nesupus militar, studii medii incomplete-9 clase, neîncadrat oficial în câmpul muncii, muncește ocazional, fără antecedente penale, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, în cadrat în grad accentuat de dizabilitate, nu deține titluri, medalii sau grade speciale, moldovean de naționalitate, cetățean al Republicii Moldova,

învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal,

Cauza penală s-a aflat pentru judecare în prima instanță la judecătoria Cimișlia sediul central de la 30 iulie 2020 până la 18 ianuarie 2024.

Judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat sentința la 18 ianuarie 2024. (f.d.4-14, vol. II)

Cauza penală a parvenit pentru judecare în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat la data de 07 februarie 2024. (f.d.27, vol. II)

Procedura citării legale a fost respectată.

Audiind raportul judecătorului raportor pe fondul cauzei și declarațiile participanților la proces asupra apelului în cauză,

C O N S T A T Ă:

Prin sentința judecătoriei Cimișlia sediul central din 18 ianuarie 2024, Ciuprina Lilian, s-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 3000 unități convenționale, echivalentul a 150000 (una sută cinci zeci mii) lei.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Ciuprina Lilian a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani, și nu va fi executată, dacă, în perioada de probațiune, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a obligat condamnatul Ciuprina Lilian în ordinea art. 90 alin. (6) Cod penal:
- să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

- să presteze muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 100 ore.

S-a aplicat față de Ciuprina Lilian, măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, până la definitivarea sentinței.

S-a încasat din contul lui Ciuprina Lilian în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate în cadrul urmăririi penale în suma de 2100 (două mii una sută) lei.

Corpurile delictive:

- două bancnote în sumă de 300 lei și anume: o bancnotă cu nominalul 100 lei, seria F0107 nr.471766 anul fabricării 2013 și o bancnotă cu nominalul 200 lei, seria G0150 nr.413194 anul fabricării 2015, și care sunt păstrate la direcția Gestionare a bunurilor confiscate al Serviciului Fiscal de Stat, bunuri ce aparțin cet. Ciuprina Lilian, și au fost utilizați pentru svârșirea infracțiunii incriminate inculpatului, în ordinea art.106 alin.(2) lit. a) Cod penal, s-a dispus confiscarea și trecerea în proprietatea statului.

- un CD de model „Verbatim,, cu înregistrările video din data de 05.01.2020, s-a dispus a fi păstrate la materialele cauzei penale.

S-a respins ca neîntemeiată cererea avocatului Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprina Lilian privind încetarea procesului penal. (f.d. 4-14, vol. II).

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a reținut, că **Ciuprina Lilian**, la 05.01.2020, orele 10.40, conducând mijlocul de transport de model Volkswagen Golf, cu n.î. *****, ignorând prevederile pct.47 alin.(1) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009, prin aplicarea semnalelor luminoase și sonore, a fost stopat de către subofițerul de patrulare Cilibiu Valentin, aflat în serviciu de asigurare și menținere a ordinii publice și securității circulației rutiere pe traseul M-3 „Chișinău-Cimișlia-Comrat-Giurgiulești”, pe strada Cetatea Albă din or. Cimișlia, în componența patrului auto MAI 9707, împreună cu subofițerul de patrulare Necesniuc Vadim Vitalie, pentru încălcarea regulilor privind limitele de viteză pe drumurile publice, în vederea documentării contravenției prevăzute de art.236 alin.(1) Cod contravențional.

Astfel, Ciuprina Lilian conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale, dându-și seama de faptul că prin acțiunile sale încalcă ordinea publică și atentează la relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității în sfera publică, care este incompatibilă cu săvârșirea unor fapte de corupere a persoanelor publice, având scopul neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către inspectorul de patrulare Cilibiu Valentin și Necesniuc Vadim, care după ce i-a verificat permisul de conducere, pașaportul tehnic, asigurarea obligatorie și revizia tehnică a automobilului, i-a adus la cunoștință conducătorului auto Ciuprina Lilian că a încălcat prevederile punctului 47 alin.(1) lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, după care la invitat în automobilul de serviciu și i-a arătat poza efectuată

cu aparatul pentru măsurarea vitezei mijloacelor de transport de model „искра-видео” nr. 11774Д, la ce ultimul în vederea neadmiterii inițierii procedurii contravenționale în privința sa pentru încălcarea comisă, a oferit angajaților Inspectoratului Național de Patrulare, Cilibiu Valentin și Necesniuc Vadim, care au calitatea de persoană publică în virtutea prevederilor art. 123 alin.(2) din Codul penal, bani ce nu li se cuvin în sumă de 300 lei, pe care ultimii nu i-au acceptat. În continuarea acțiunilor sale infracționale, cet. Ciuprina Lilian apropiindu-se de automobilul de serviciu al INP de model Skoda Rapid cu n.î. MAI 9707, din partea pasagerului din față, a dat mijloace bănești, plasând banii în sumă de 300 lei și anume o bancnotă cu nominalul 100 lei, seria F0107 nr.471766 anul fabricării 2013 și o bancnotă cu nominalul 200 lei, seria G0150 nr.413194 anul fabricării 2015 în torpedoul automobilului de patrulare MAI 9707 pentru a nu-i fi întocmit proces-verbal privind atragerea la răspundere contravențională, conform art.236 alin.(1) Cod contravențional, ulterior s-a depărtat de automobil.

Acțiunile descrise de către urmărirea penală au fost calificate pe art. 325 alin. (1) Cod penal, *„coruperea activă, adică oferirea și darea, personal unei persoane publice de bunuri ce nu i se cuvin, pentru aceasta, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale”*.

Cauza penală în prima instanță a fost examinată în ordinea procedurii generale.

La 01 februarie 2024 avocatul Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprina Lilian, în dezacord cu sentința judecătoreiei Cimișlia sediul central din 18 ianuarie 2024, a depus apel, în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei sentințe de achitare. (f.d.18-26, vol. II)

În motivarea apelului a indicat că, vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate nu și-a găsit confirmare prin cercetarea probelor prezentate de partea acuzării.

Indică că instanța de fond nici într-un mod nu și-a motivat soluția, limitându-se doar la enumerarea argumentelor părții acuzării și părții apărării, fără a face o analiză acestor argumente.

Astfel, menționează că în ședința de judecată a fost audiat martorul Cilibiu Valentin, persoana, care nu a discutat nemijlocit cu Ciuprina, nu l-a documentat pentru depășirea vitezei și care nu a dat careva declarații cu conținut suficient pentru a fi puse la baza unei sentințe de condamnare, declarând în mare parte că nu ține minte detaliile celor întâmplate, iar acuzatorul a renunțat la proba cu martorul

Necesniuc Vadim, agentul constatator care la urmărirea penală a declarat că nemijlocit a fost mituit de Ciuprina Lilian.

Invocă că înregistrarea video, neautorizată în ordinea prevăzută de secțiunea 5 a capitolului 3 a părții generale a CPP, nu poate fi admisă ca probă în temeiul art. 94 alin. (1) pct. 8) CPP, fiind administrată cu încălcări esențiale ale prevederilor CPP.

Totodată, din înregistrările video examinate nu se vede faptul transmiterii de către Ciuprina Lilian a sumei de 300 lei, faptul plasării banilor în torpedoul automobilului, sunt doar **careva discuții care permit interpretări multiple**. Consideră că instanța de fond neîntemeiat a indicat în sentință că în înregistrările prezentate se conțin secvențe audio-video cum Ciuprina Lilian, pentru a nu fi documentat pentru încălcare contravențională, a plasat în torpedoul automobilului mijloace bănești în sumă de 300 lei, în realitate din aceste secvențe nu se vede absolut faptul că Ciuprina plasează careva bani în torpedoul automobilului.

La acest capitol menționează că și procesul verbal contravențional este întocmit în lipsa contravenientului, exemplarul nr. 2 al procesului verbal este anexat la dosar, pe când urma să fie transmis contravenientului, procesul verbal nici nu a fost remis spre executare silită, fapt care denotă că este vorba despre o înscenare, provocare din partea agenților de circulație, care probabil au dorit să acumuleze în acea zi careva puncte la capitolul integrității sale.

Instanța de fond nu a dat o apreciere justă faptului că, termenul în care Ciuprina Lilian a avut calitatea de bănuțit a depășit termenul legal de 3 luni.

Indică că în caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuțit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuțitul despre aceasta.

Susține apelantul că în ședința de judecată s-a constatat că, urmărirea penală a fost pornită „in personam”, ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 09.01.2020, nu însă pe careva fapte sau circumstanțe „in rem”. În ordonanța de pornire a urmăririi penale din 09.01.2020, se indică în mod expres, pornirea urmăririi penale în privința faptelor imputabile lui Ciuprina Lilian, din acțiunile căruia rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune prevăzută de art. 325 al. 1 CP. Mai mult ca atât, în ordonanța de ridicare din 05.01.2020 al OUP al SUP al IP Cimișlia, Matei Natalia, este expres indicat că acțiunea se realizează pe marginea cauzei penale ”pe faptul acțiunilor de corupere activă din partea cet. Ciuprina Lilian”. În procesul verbal de recunoaștere și de anexare în calitate de

document din 09.01.2020 al OUP Matei Natalia este indicată fapta prejudiciabilă comisă de Ciuprina Lilian. În procesul verbal de examinare a obiectului din 09.01.2020 al OUP al SUP al IP Cimișlia, Natalia Matei, este expres indicat că Ciuprina Lilian are calitatea de bănuît, „*bănuîtul Ciuprina Lilian Alexei a.n. *****, loc. s.Olișcani r-ul Șoldănești, care pentru a nu fi documentat contravențional conform prevederilor art. 236 al. 1 CC a plasat în torpedoul automobilului de patrulare mijloace bănești*”. În textul Ordonanței procurorului din 17.01.2020 este individualizată fapta prejudiciabilă ca fiind comisă de Ciuprina Lilian, aceeași situație se repetă și în Demersul procurorului-șef interimar anticorupție Serghei Gavajuc adresat Procurorului general Alexandr Stoianoglo privind soluționarea chestiunii privind soluționarea competenței la efectuarea urmăririi penale pe cauza dată, precum și în ordonanța Procurorului general Alexandr Stoianoglo din 31.01.2020 prin care s-a transmis cauza penală procuraturii Cimișlia pentru exercitarea urmăririi penale.

Indică că în partea constatatoare a actelor procedurale enumerate supra, rezultă că organul de urmărire penală chiar din momentul pornirii urmăririi penale i-a atribuit lui Ciuprina Lilian statutul procesual de bănuît, deoarece a indicat concret fapta prejudiciabilă și timpul comiterii acesteia, obiectul material al infracțiunii (natura concretă și quantumul), încadrarea juridică a infracțiunii și că de această infracțiune este bănuît Ciuprina Lilian. Prin urmare, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît în sensul dispoziției art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, ”(...) este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însoțită de calificarea juridică-penală a faptei (...)”, în speța dată această persoană fiind Ciuprina Lilian. Se reiterează, calitatea de bănuît în privința lui Ciuprina Lilian i-a fost atribuită din momentul pornirii urmăririi penale, adică din data de 09 ianuarie 2020. În sensul expuselor, invocă că Ordonanța procurorului Ruslan Donia din 27.05.2020 nu este altceva decât o comunicare cu întârziere lui Ciuprina Lilian că are calitatea de bănuît. Ordonanța de punere sub învinuire în privința lui Ciuprina Lilian a fost emisă la 22 iulie 2020.

Menționează că prin decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2019, prin care s-a examinat recursul în interesul legii nr. 4-1 ril-2/2019, Plenul a statuat că ”(...) legea procesual-penală determină strict, că termenul de menținere a calității de bănuît se calculează începând cu data emiterii

actelor procedurale, prevăzute în art. 63 alin. (1) pct. 1)-3) Cod de procedură penală, iar în cazul constatării faptului că față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile, cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta, sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, potrivit alin. (1) art. 63 Cod procedură penală, organele de urmărire penală au obligația să recunoască această persoană în calitate de bănuit și să aducă la cunoștință informația despre drepturile prevăzute la art. 64 Cod de procedură penală (...)". Consideră că urmează a fi luată în considerare și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului (în continuare - CtEQO) care prevede alte standarde (mai înalte) în această materie. Prin hotărârea sa în cauza Deweer versus Belgia, CtEDO a subliniat că noțiunea de „acuzatie” în materie penală la care face referire art. 6 din CEDO are un caracter autonom, care ignoră definițiile din dreptul intern. Acuzatia se definește ca notificarea oficială emanând de la autoritatea competentă, a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la o autoritate de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită. Astfel, garanția oferită de art. § 3 lit. a) din CEDO, aceea de fi informat asupra naturii acuzației, începe să funcționeze doar din acel moment. Or, raportat la acel moment, reclamantul a fost informat în mod complet despre acuzația îndreptată împotriva sa, omisiunea anterioară neputând fi luată în seamă sub aspectul art.6 din CEDO. în Hotărârea Curții Constituționale nr. 42 din 14 decembrie 2000, se arată că "(...) „după ratificarea de către Republica Moldova a Convenției Europene pentru Drepturile Omului, pentru țara noastră a devenit obligatorie și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului”. Ulterior, în Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova”, Curtea Constituțională a reiterat că „practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”. în asemenea condiții, aplicând mutatis mutandis jurisprudența CtEDO (care este constantă la acest capitol) rezultă tară echivoc că anume de la momentul începerii urmăririi penale - persoana dobândește calitate de bănuit (...)

Așadar, repetat reiterează că, anume la data de 09.01.2020 (data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale) Ciuprina Lilian a dobândit calitatea de

bănuît. În acest sens reține că recunoașterea calității de bănuît se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare, reglementate de art. 64 din Codul de procedură penală (să știe de ce este bănuît, să fie audiat în prezența apărătorului, să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală ș.a.), a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 din Codul de procedură penală. Totuși susține apelantul că, în general, menținerea persoanei în calitate de bănuît este supusă unor limite temporare, în particular, potrivit prevederilor art.63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală, ”(...) organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni (...)”. Potrivit art. 63 alin.(11) Cod de procedură penală, ”(...)ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuîtul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. în cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuîtului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și a drepturilor sale se amână în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei până la 3 luni. în cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amânare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit până la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile (...)”. Conform art. 230 alin. (2) Codul de procedură penală, ”(...) în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen (...)”. În acest context, reține apărarea că „stabilirea unor termene procesuale ține de opțiunea legiuitorului, având în vedere asigurarea desfășurării normale a urmăririi penale” [a se vedea: pct.22 din Decizia Curții

Constituționale nr.82 din 18 noiembrie 2016 de inadmisibilitate a sesizării nr. 130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova (termenul de menținere în calitate de bănuț a persoanei)].

Describe că prin instituția termenului, legea asigură îndeplinirea actelor procedurale în intervalele de timp impuse de succesiunea firească a etapelor procesuale menite să garanteze îmfăptuirea actului de justiție. Termenele procedurale impun efectuarea în ritm rezonabil a tuturor operațiunilor specifice fiecărei faze procesuale, în vederea realizării scopului procesului penal, fără a împiedica aflarea adevărului sau lezarea în vreun fel a drepturilor și intereselor legitime ale părților. În ipoteza încălcării termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuț, devine incidentă dispoziția art.63 alin. (3) din Codul de procedură penală. Astfel susține că, norma prenotată statornicește că la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuțul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuț mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuțul despre aceasta. Mai mult susține că, toate actele de procedură întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt lovite de nulitate absolută. Această concluzie se răsfrânge și în privința rechizitoriului - ca act final de susținerea a învinuirii și sesizare a instanței de judecată. Consideră că emiterea cu întârziere a ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului prezintă o încălcare esențială a legii procesuale penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale inculpatului, iar în baza art. 94 alin. (1) pct. 8), alin. (2) Codul de procedură penală este nulă și respectiv, în corespundere cu art.251 din Codul de procedură penală, devin nule și toate celelalte acte procedurale de la urmărirea penală. Această stare de lucruri, conduce la lipsa probelor admisibile, și în consecință, conduce la imposibilitatea determinării vinovăției persoanei ca un element indispensabil al laturii subiective ale infracțiunii. Astfel se subliniază că nu pot fi admise și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare probele acumulate în cadrul urmăririi penale, dar urmează a fi excluse, cum indică jurisprudența CtEDO, hotărârea Gafton vs Germania din 30.06.2008, unde s-a statuat că „dacă organele de urmărire penală au administrat o probă cu încălcarea principiilor și loialității, aducând atingere

drepturilor garantate de Convenția Europeană, iar din aceste mijloace de probă au rezultat fapte sau împrejurări ce au condus în mod direct și necesar la administrarea în mod legal a altor mijloace de probă (administrarea mijlocului nelegal fiind condiție sine qua non pentru administrarea mijlocului de probă legal), acestea din urmă, vor fi excluse, instanțele neputându-și fundamenta hotărârea pe aceste probe derivate. S-a instituit principiul „Fruitele pomului otrăvit”, care impune excluderea mijloacelor de probă administrate în mod legal, dar care sunt derivate (în strânsă legătură) din probele obținute în mod ilegal. Astfel spus, dacă sursa probantă „pomul”, este lovită de nulitate, atunci toate probele obținute cu ajutorul ei „fructele” vor fi tot așa. Susține că în consecință, menținerea mijlocului de probă astfel administrat aduc atingere caracterului echitabil al procesului penal în ansamblu.

Făcând referire la prevederile art. 1 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală consideră apelantul că sunt temeiuri de încetare a procesului penal pornit în privința lui Ciuprina Lilian în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale și tragerea la răspunderea penală.

Consideră apărarea că instanța de fond a manifestat o atitudine unilaterală față de aprecierea probelor dând prioritate probelor acuzării, care sunt formale. Mai mult ca atât, motivarea concluziei instanței de fond este sumară și incompletă, fără a fi stabilite toate circumstanțele de fapt și de drept.

Prin urmare, solicită apelantul pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului.

La 07 februarie 2024 cauza penală a parvenit la Căminul de Apel Cahul pentru judecarea apelului. (f.d. 27, vol. II)

Argumentele părților:

La ședința instanței de apel din data de 04 noiembrie 2024 avocatul Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprina Lilian, a înaintat cerere privind încetarea procesului în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. (f.d. 47-48, vol. II)

În motivarea cererii indică apelantul avocatul Berezovschi Vladislav că din textul ordonanței din 9 ianuarie 2020, urmărirea penală a fost pornită pe bănuiala rezonabilă a comiterii infracțiunii, prevăzute de art. 325 alin. (1) CP RM.

Menționează faptul că, prin Legea nr.136 din 06.06.2024 pentru modificarea unor acte normative, s-au adus modificări și completări la Codul penal, fiind

modificată și sancțiunea la art. 325 al. (1) CP ce prevede amendă în mărime de la 500 la 1500 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. În același timp, potrivit art. 10 alin. (1) din Codul penal - *Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

Susține că în aceste condiții, rezultă cert că componenta de infracțiune, prevăzută de art. 325 alin. (1) CP, se califică ca „infracțiune ușoară” prin prisma cerințelor art. 16 alin. (2) CP, ce prevede că „*Infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani inclusiv.*”

Menționează că în același context, conform art. 60 alin. (1) lit. a) din Codul penal, intitulat „Prescripția tragerii la răspundere penală”, ce stipulează că „*Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: ... a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare*”, prescripția tragerii la răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută de art. 325 alin. (1) CP este de 2 ani de la săvârșirea infracțiunii date.

Indică că conform art. 275 pct. (4) CPP intitulat „Circumstanțele care exclud urmărirea penală”, se prevede că „*Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: ... 4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia*”.

Astfel în atare condiții, susține că urmărirea penală odată ce a fost efectuată și cauza a fost remisă în judecată, procesul urmează a fi încetat.

Potrivit art. 332 al. 1 CPP, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat avocatul Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprina Lilian a solicitat să fie admisă cererea privind încetarea procesului în legătura cu intervenirea termenului de prescripție.

Indică că din motiv că după modificările care au avut loc prin Legea nr. 136 din 06.06.2024 componența de infracțiune prevăzută de art. 325 alin. (1) CP RM se califică ca ”infracțiunea ușoară” și reieșind din faptul că urmărirea penală a fost pornită la 09.01.2020 și termenul de prescripție pentru infracțiunile ușoare este 2 ani, de aceea solicită a fi aplicate prevederile art. 60 CP RM.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat inculpatul Ciuprina Lilian a susținut poziția apărătorului său referitor la încetarea procesului penal pe temeiul prescripției tragerii la răspundere penală.

A menționat că înțelege efectul acestei cereri și cunoaște că încetarea nu este reabilitare.

În ședința de judecată a Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat procurorul Sîrbu Lilia, a indicat că conform informației parvenite inculpatul a avut doar o cauza penală, adică cauza dată, și respectiv reieșind din informația parvenită, reieșind din solicitarea părții apărării și reieșind din faptul că termenul prescripției nu a fost întrerupt, consideră că a intervenit termenul de prescripție, astfel solicită ca inculpatul să fie eliberat de pedeapsa în legătura cu intervenirea termenului de prescripție.

Audiind participanții la proces, verificând argumentele invocate în cererile de apel prin prisma probelor administrate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat a ajuns la concluzia de a admite apelul cu casarea sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 414 alin. (1) Cod procedură penală a RM, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.*

Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală al RM, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.*

Potrivit prevederilor art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5) –9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din*

Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, *urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazul în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.*

E de menționat și faptul că, conform pct. 55 din Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 pentru controlul constituționalității Art. II a Legii nr. 56 din 04 aprilie 2014 pentru completarea art. 60 din Codul Penal al Republicii Moldova (prescripția tragerii la răspundere penală), (Sesizarea nr.27a/2014), se arată că: *„(...) rațiunea reglementării prescripției răspunderii penale o constituie garantarea securității juridice prin fixarea unor termene pentru intentarea acțiunilor penale și prevenirea unor atingeri dreptului la apărare”.*

La speță este de reținut că în ședința instanței de apel, apelanții avocatul Berezovschi Vladislav și inculpatul Ciuprina Lilian au înaintat cerere privind încetarea procesului penal pe motivul intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpatul Ciuprina Lilian a confirmat personal că optează spre soluția de încetare a procesului penal, fiind cunoscut că o asemenea soluție nu realizează reabilitarea persoanei.

Acuzarea în ședința instanței de apel a optat pentru liberarea de răspundere penală pe temeiul intervenirii prescripției răspunderii penale.

Colegiul judiciar, atestă că în speță urmează a fi pronunțată o decizie de încetare a procesului penal, și nu liberarea de pedeapsă a inculpatului pe următoarele motive.

Infrațiunea de care Ciuprina Lilian este învinuit și recunoscut vinovat de către instanța de fond, prevăzută de art. 325 alin. (1) Cod penal, la data comiterii infracțiunii cât și la data pronunțării sentinței instanței de fond 18 ianuarie 2024 prevedea pedeapsa sub formă de închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, și potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, se califică ca infracțiune gravă.

Ulterior, prin **Legea nr. 136 din 06.06.2024** (*în vigoare 07.09.2024*) prevederile art. 325 Cod penal au fost modificate, astfel pedeapsa pentru comiterea infracțiunii prevăzută la art. 325 alin. (1) Cod penal a fost stabilită la limitele

pedepsei sub formă de amendă în mărime de la 500 la 1500 de unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, ceea ce o califică potrivit art. 16 alin. (1) Cod penal ca infracțiune ușoară.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal *Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

Astfel având în vedere că norma art. 60 alin. (1) Cod penal, a cărui modificări operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, nu se răsfrâng asupra infracțiunilor comise până la modificările operate la Codul penal, prevedea prescripția răspunderii penale de 2 ani de la comiterea infracțiunii, colegiul judiciar găsește fondată cerința apelantului privind încetarea procesului penal.

Este de remarcat că instanța de apel nu poate pronunța o hotărâre cu privire la liberarea de pedeapsa penală stabilită de instanța de fond cum a solicitat partea acuzării, pe temeiul intervenirii prescripției, or pedeapsa a fost stabilită în limitele normei art. 325 alin. (1) Cod penal, ca infracțiune gravă, și sentința instanței de fond nu este una definitivă, prin urmare nu poate fi menținută condamnarea în baza unei infracțiuni care în timp a fost influențată de retroactivitatea legii penale, și anume a unei pedepse mai blânde.

Prin urmare, în speță, instanța de apel reține că inculpatul Ciuprina Lilian a comis infracțiunea prevăzută la art. 325 alin.(1) Cod penal, la data de 05 ianuarie 2020, și la data judecării cauzei în ordine de apel au trecut mai mult de 4 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare, termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere penală a inculpatului Ciuprina Lilian a expirat, luând în considerație prevederile art.60 alin.(1) lit.a) din Codul penal (*în vigoare la data de 05.01.2020*).

Luând în considerație că pe prezenta cauză penală a survenit prescripția tragerii la răspunderea penală a inculpatului, după pronunțarea sentinței de către instanța de fond, inculpatul Ciuprina Lilian și apărătorul acestuia avocatul Berezovschi Vladislav solicită încetarea procesului penal în legătură cu faptul dat, Colegiul consideră că sentința judecătoreiei Cimișlia sediul central din 18 ianuarie 2024 în privința lui Ciuprina Lilian învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de

art. 325 alin.(1) Cod penal urmează a fi casată, cu emiterea unei noi hotărâri prin care procesul pe prezenta cauză penală să fie încetat în legătură cu intervenirea prescripției răspunderii penale.

Cheltuielile judiciare.

Potrivit sentinței instanței de fond din 18.01.2024, instanța s-a expus asupra cheltuielilor judiciare suportate în procesul de urmărire penală.

Luînd în considerație casarea integrală a sentinței, colegiul judiciar găsește oportun pentru a se expune asupra acestor cheltuieli prin prezenta decizie.

Potrivit materialelor cauze, acuzatorul de stat în ședința de judecată a instanței de fond a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului suma cheltuielilor judiciare suportate pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-938 din 17.04.2020 în sumă de 2100 lei.

Conform art. 229 Cod de procedură penală: *alin. (1) cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului; alin.(2) instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare; alin.(3) instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor; alin.(4) în cazul condamnării câtorva persoane în aceeași cauză, cheltuielile judiciare se repartizează în dependență de vinovăția, gradul de răspundere și situația materială a fiecăreia din ele.*

Reieșind din prevederile legale menționate, faptul că apelanții în cererea de încetare a procesului penal nu s-au expus asupra cheltuielilor judiciare, instanța de apel consideră necesar a încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 2100 lei costul pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/1-R-938 din 17.04.2020, conform certificatului anexat în acest sens la dosar.

Referitor la corpuri delictive: în cadrul procesului penal au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive :

- două bancnote în sumă de 300 lei și anume: o bancnotă cu nominalul 100 lei, seria F0107 nr.471766 anul fabricării 2013 și o bancnotă cu nominalul 200 lei, seria G0150 nr.413194 anul fabricării 2015, și care sunt păstrate la direcția Gestionare a bunurilor confiscate al Serviciului Fiscal de Stat, bunuri ce aparțin cet. Ciuprina Lilian, și au fost utilizați pentru săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatului, în ordinea art. 106 alin.(2), lit. a) Cod penal, se confiscă și se trec în proprietatea statului.

- un CD de model „Verbatim” cu înregistrările video din data de 05.01.2020, urmează a se păstra la materialele cauzei penale.

În conformitate cu art. art. 413, 414, art. 415 alin.(1) pct. 2), art. 417-418, 422 Cod Procedură Penală al RM, Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat,

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele inculpatului Ciuprian Lilian.

Se casează total sentința judecătoreiei Cimișlia sediul central din 18 ianuarie 2024, pronunțată în cauza penală de învinuire a lui Ciuprina Lilian de comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se încetează procesul penal privind acuzarea lui Ciuprina Lilian de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal în legătură cu intervenirea prescripției răspunderii penale.

Se încasează de la Ciuprina Lilian Alexei, IDNP ***** în beneficiul statului suma de 2100 (două mii una sută) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Corpurile delictive:

- două bancnote în sumă de 300 lei și anume: o bancnotă cu nominalul 100 lei, seria F0107 nr.471766 anul fabricării 2013 și o bancnotă cu nominalul 200 lei, seria G0150 nr.413194 anul fabricării 2015, și care sunt păstrate la direcția Gestionare a bunurilor confiscate al Serviciului Fiscal de Stat, bunuri ce aparțin cet. Ciuprina Lilian, și au fost utilizați pentru săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatului, în ordinea art. 106 alin.(2), lit. a) Cod penal, **se confiscă și se trec în proprietatea statului.**

- un CD de model „Verbatim” cu înregistrările video din data de 05.01.2020,
urmează a se păstra la materialele cauzei penale.

Decizia este definitivă și executorie, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președinte de ședință, judecător:

Judecător:

Judecător:

Andrei MIRONOV

Ștefan STARCIUC

Dmitrii FUJENCO